

faktum

om pension og samfund

Nr. 1. Oktober 2003

Ny undersøgelse:

Færre og færre vil få ældrecheck

Mens antallet af pensionister stiger voldsomt de kommende år, så går det lige modsat med antallet af ældrechecks.

Færre og færre pensionister får ret til en ældrecheck – i den form vi kender den i dag. Mens ca. 35.000 ud af landets knap 700.000 pensionister har fået fuld check i år, vil antallet være mere end halveret om ti år – knap 17.000 – til trods for at der til den tid vil være godt 250.000 flere pensionister end i dag.

Det viser en beregning, ATP har gennemført på baggrund af en fremskrivning af ATP-pensionen foretaget til brug for Udvalget vedrørende de ældres økonomiske vilkår og tal fra Socialministeriet.

Forklaringen på, at antallet af checkmodtagere falder, er enkel: I ældrechecken – der i år var på 5.000 kr. – modregnes al anden indkomst end folkepensionen. Og da stort set alle i den erhvervsaktive alder i dag indbetaler til ATP, vil næsten alle nye pensionister i de kommende år have en opsparing den dag, de bliver pensioneret. Ni ud af ti nye pensionister står til at få pension fra ATP, og så mister de retten til ældrechecken.

Eller – hvis de kun har en lille indkomst fra ATP – får de beskåret checken.

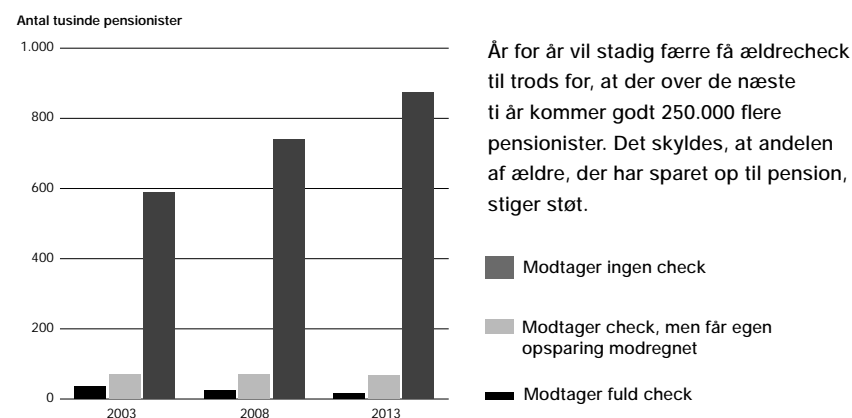
»I år har én ud af tyve pensionister fået fuld ældrecheck. Vores fremskrivning viser, at om fem år er det én ud af tredive. Og om ti år én ud af halvtreds – alene som følge af den supplerende indkomst fra ATP. Befolkningen har jo også andre pensionsordninger, som skal modregnes, så det er muligt, at faldet i antal modtagere er endnu mere brat, end vi har kunnet regne os frem til,« siger analysechef Ole Beier Sørensen fra ATP.

Flere får modregnet

Ældrechecken blev indført med Finanslovsforliget sidste år.

2003 har med andre ord indtil videre været det eneste år med ældrecheck. Landets kommuner står for udbetalingen, og fra flere af dem har det lydt, at modregningsreglerne for ældrechecken har givet anledning til en lang række beklagelser fra pensionister, som føler sig snydt, eller som har svært ved at forstå, hvorfor de skal have skåret i deres check. →

Flere pensionister – færre får check

Antallet af pensionister med ældrecheck er beregnet med den forudsætning, at andelen af ældre, der modtager ældrecheck, udgør samme andel af folkepensionisterne med under 5.000 kr. i ATP-pension i 2008 og 2013 som i 2003. Der er set bort fra pensionister i udlandet. Kilde: Socialministeriet og egne beregninger.

→ »Folk har ringet og har henvendt sig. Pensionisterne har ikke kunnet forstå, at man har modregnet ATP og opsparing i ældrechecken. Af og til så kommer den jo, den der med, at vi der har sparet op, vi kan ingenting få, mens dem, der har brugt alle deres penge, de kan få det hele,« siger Helge Pedersen, Pensionskontoret i Skagen Kommune.

Billedet er det samme landet over, lyder det fra Henning E. Christensen, der udover at være kontorchef i Århus Kommune er formand for pensionsarbejdsgruppen i Kommunernes Landsforening.

»Alle kommuner har fået mange henvendelser fra ældre, der ikke kan forstå, at de ikke fik en check, eller fik en beskåret check,« siger Henning E. Christensen.

Mens antallet af pensionister, der modtager fuld check, altså daler markant – hvis ældrechecken videreføres i sin nuværende form – så forholder det sig ganske anderledes med gruppen, som

får modregnet små opsparinger. Den gruppe ændrer sig stort set ikke: Over de næste 10 år vil 70.000 pensionister

»Pensionisterne har ikke kunnet forstå, at man har modregnet ATP og opsparing i ældrechecken.«

Helge Pedersen, Skagen Kommune

hvert år opleve at få skåret i deres check, fordi de har sparet en lille sum op til deres pension.

»De næste år kommer der mange pensionister, som har sparet meget op. Men der er også en stor del, der blot har sparet en smule op – så lidt at de har en indtægt på op til 5.000 kr. om året ud over folkepensionen. Og den gruppe vil få modregnet hver en opsparingskrone med de nuværende regler,« siger Ole Beier Sørensen fra ATP.

Yderligere oplysninger findes på www.atp.dk/faktum i notatet "Fremskrivning af ATP-udbetalinger" udarbejdet af ATP til "Udvalget vedrørende ældres økonomiske vilkår" under Finansministeriet.

Folkepensionister og ældrechecken			
Antal tusinde	2003	2008	2013
Folkepensionister i alt	695	835	960
- uden ældrecheck	590	739	875
- med reduceret ældrecheck	70	71	68
- med fuld ældrecheck	35	25	17

Andel i forhold til alle folkepensionister			
I pct.	2003	2008	2013
Modtagere af reduceret ældrecheck	10,0	8,5	7,1
Modtagere af fuld ældrecheck	5,0	3,1	1,8

Antallet af pensionister med ældrecheck er beregnet med den forudsætning, at andelen af ældre, der modtager ældrecheck, udgør samme andel af folkepensionisterne med under 5.000 kr. i ATP-pension i 2008 og 2013 som i 2003. Der er set bort fra pensionister i udlandet. Kilde: Socialministeriet og egne beregninger.

Kun få »fattige«

En række ministerier, med Socialministeriet i spidsen, udgav for få uger siden en rapport om ældres økonomiske vilkår. Arbejdsgruppen bag rapporten blev netop nedsat i forlængelse af forliget mellem regeringen og Dansk Folkeparti om finansloven for 2003, hvor ældrechecken blev vedtaget.

Rapporten søgte ikke at fremskrive udviklingen for ældrechecken, men viste derimod et her-og-nu-billede

af, hvor mange ældre der – ud fra bestemte definitioner – kan betragtes som fattige. Hovedkonklusionen var, at folkepensionisterne kun udgjorde en lille del af landets fattige, nemlig fire pct. svarende til 9.000 ældre.

Konklusionen affødte reaktioner fra flere sider. Ordførere fra både Venstre og De Konservative opfordrede regeringen til at droppe checken, mens Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti, lovede at gøre ældrechecken permanent.

Om ældrechecken

Ældrechecken for 2003 er på op til 5.000 kr. Kun de, der alene har folkepension, har ret til hele beløbet. Andre indtægter – som f.eks. ATP, anden opsparing eller formue – er blevet modregnet i checken. I modsætning til formuer bundet i fast ejendom, som ikke bliver modregnet.